

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

PERIODICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI.

DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

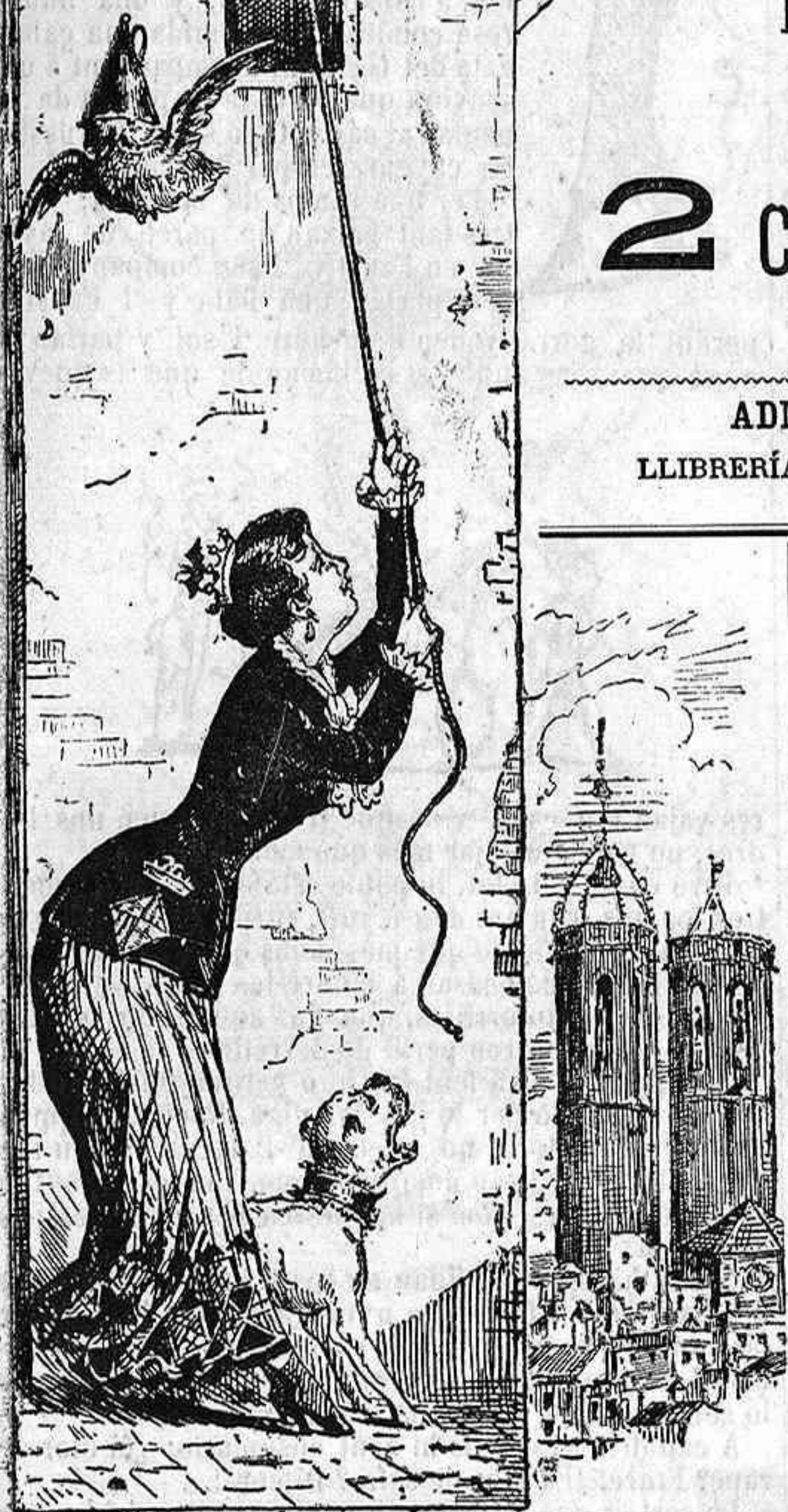
2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ARREU.
NÚMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals.
Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger, 18.

MEFISTOFELES.

OPERA DE ARRIGO BOITO,

en quatre actes, un prólech, y un epílech y més tras-
mutacions que un home sofocat.

Si volen entendre 'l sentit de aquesta ópera nova, un servidor de vostés que hi ha consagrat grans y profundas meditacions, tindrà 'l gust de félsen dos quartos, ab ajuda del dibuixant.

Comensin per venirse'n al teatro: está plé de gom á gom: los músichs de l' orquesta preparan l' instrument: los uns apretan las clavillas, los altres enroscan la boquilla: tots comprenen que la cosa es seria y com qu' en Faccio se enfila á la cadira y 'ls mira á tots, no están pás per bromas.

¡Oh! Y tractantse de una ópera escrita per un amich sèu, uns amichs que s' estiman tant... que fins tots dos ván anar ab en Garibaldi.

Si miran lo brillo ab que la dirigeix, compendrán que 'l pobre músich que se 'n anés de tó... en Faccio no 'u voldria fer, de segur... pero la batuta tant aviat l' hi escaparia de las mans, com la veurian entre cap y coll del qui tingués aquesta desgracia.

Pero deixémnos de camándulas; deixémnos de 'n Faccio que vestit y tot, sense treure's lo frac, se tira

Arrigo Boito

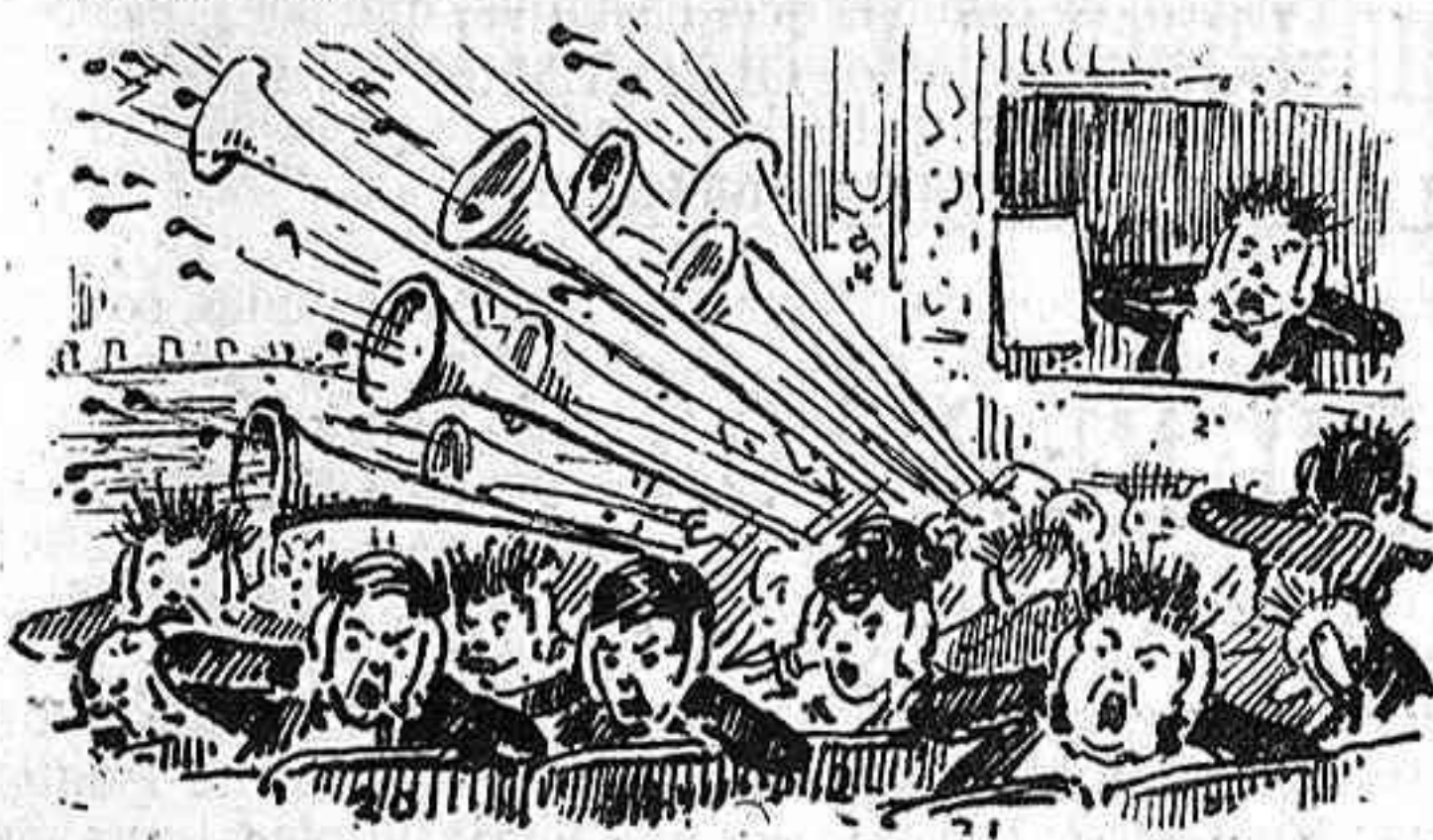
al aygua, y vinga moure 'ls brassos, y vinga nadar, y vinga rompre aquellas onadas escumejants y plenas de

armonia, deixémnos de tot aixó, y comensém la feyna.

PROLECH.

Romp l'orquestra: se sent un pet de trompetas que espetarra, y 'l teló no vol alsarse.

L'orquestra calla, y de dintre de las taulas responen. Sembla que 'ls de fora digan: «Au, ganduls, que aném á comensar.» Y que 'ls de dintre contestin: «Esperéuvos una mica que ja baixém.»

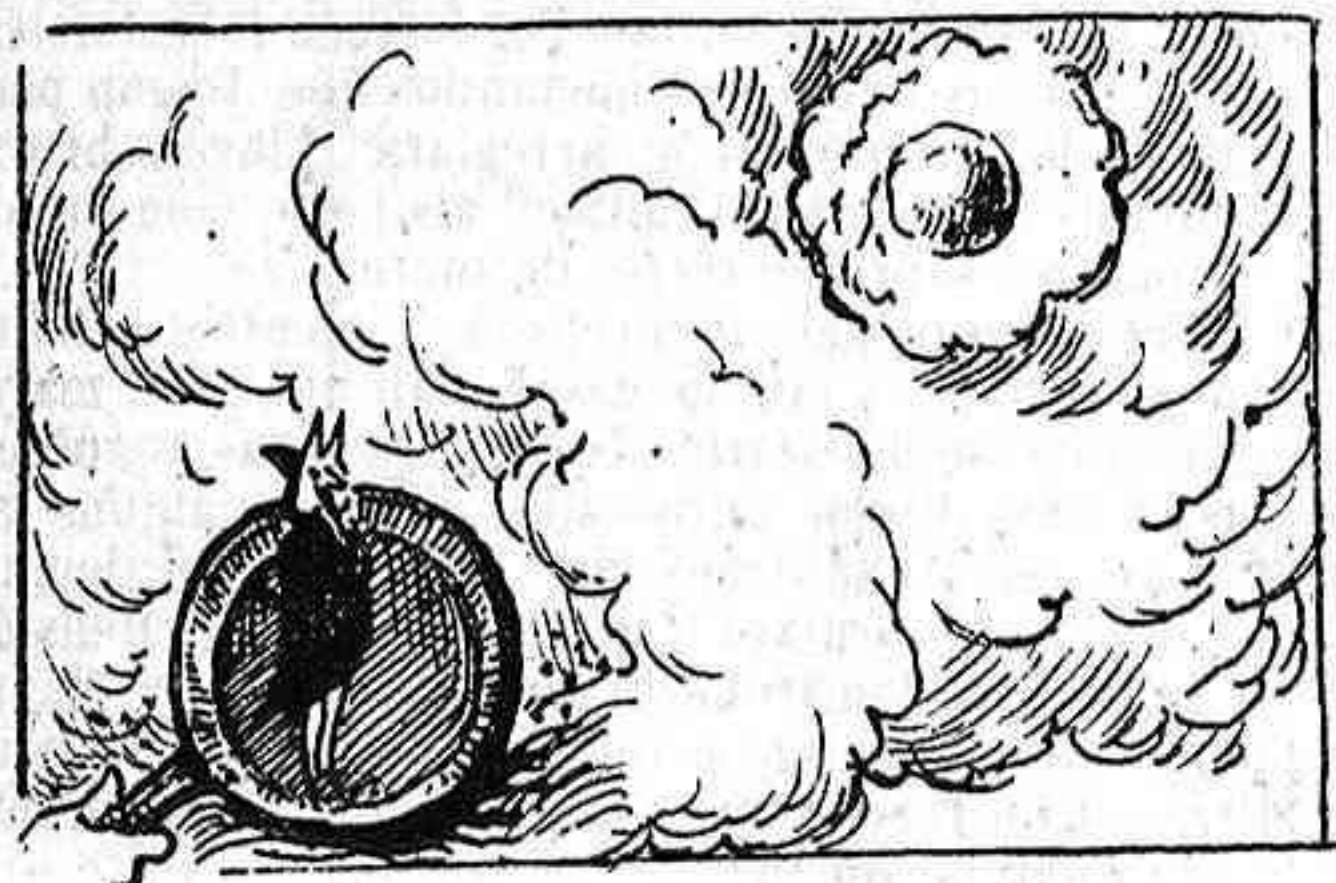
Pero no baixan y la cosa vá allargantse. Los músichs de 'n Faccio comensan á dir: «Obriu... obriu que volém entrar.» Y 'ls de 'n Bressonier cop de respondre: «Donchs are no obrirém.»

—¿Qué no obriréu? diuhen los de baix.—De cap manera responen los de dalt.

Y 'ls de baix no 's cansan de demanarho, tant aviat de bonas en bonas, com de malas en malas, tant aviat súplicant, com gastant molts fueros, fins que las trompetas diuhen: «Donchs si no obriu anirém á queixarnos á l'empresa.» Y 'ls violins exclaman: «¡No 'n caldria d'altre, que are que aném á comensar no pujés lo teló!»

Per últim, després de tantas rahons, lo teló s'aixeca, y surt una decoració que 'l llibre diu que son boiras, de manera que 'l prólech passa als núvols.

Jo, francament, no 'u acabo d'entendre. Al cap de munt, á la dreita, hi ha una especie d'ou ferrat, y á l'

esquerra, al cap de vall, un gran forat que sembla una cova pintada de blau de cuyna.

Com que, segons diuhen, aquestas decoracions son de paper, podria molt ben ser que quan lo Pare Etern vá clavar una puntada de péu á Mefistofeles, trayentlo de la gloria, aquest anés rodant per l'espai y a través aquesta decoració, com un volatiner de Circo eqüestre, quan passa 'l cercol de paper.

De totas maneres, lo llibre diu que som al cel, y ho hém de pendre aixis.

Per entre mitj del núvols se suposa que corran los benaventurats cantant un coro: «*l' inno ideale che si canta in ciel.*» Un coro trist, melancólich, molt semblant á unas absoltas. Si no que al cel tothom es immortal, jo fins creuria que s'hi ha mort algú, al sentir aquell cant funerari, tant prompte pausat y suau, com estrepitós y enérgich, talment com si 'l difunt hagués de ressucitar, á copia de rómpreli las orellas.

Tot d'un plegat ressona un preludi esgarriús: los músichs pessigan als instruments, y aquests se 'n resenten, y 's queixan. Tambe algú altre 's dona per resentit. En *Mefistofeles*, en *Banyeta*, mitj vermell, mitj negre, á tall de pebrot escalibat, surt de sota terra pel forat de baix.

En Mefistofeles comensa á dirne quatre de frescas als benaventurats y al mateix Dèu. En sustancia diu lo següent: «Tú has fet lo cel, la terra y l'home, á la teva imatge y semblansa... ¿quan t'hi jugas que si al home jo l'hi faig la trabeta, ja 'l tens de bigotis?»

Dèu no respon; pero com que al cel hi domina 'l sistema parlamentari contesta 'l coro. «¿Coneixes á n' al Faust? Donchs, apa, maco, á veure si 'l tombas!»

Y 'l banyeta, més content que un jinjol respon poch més ó ménos. «¡En Faust! ¡Pobre Faust! Ja es á la paella. Deixéume'l per mi.»

En aquest moment se sent una gran cridoria de canalleta: son los querubins que volan á bandadas com los coloms.

Qualsevol diria que semblan los xicots del Hospici, quan tenen gana y demanan menjar.

En Mefistofeles es poch criaturer, y per no toparse ab ells, torna á enfonzarse.

La canalleta continúa cridant y cantant «*gira, gira, gira... Siam nimbi volanti dai limbi.*» D'en tant en tant los hi responen las ánimas en pena, cantant la *Salve Regina* y resant lo *Rosari*; y com que totas aquestas ánimas tenen véu de dona, donan á compendre que las tals ánimas en pena son minyonas que ván quedarse per tias, á pesar de las moltas ganas que tenian de casarse.

Los benaventurats tambe hi fican basa, y entre aquestos, las ánimas en pena y 'ls querubins, s'arma una cantada, que ja 'ls dich jo que si al cel ho feyan d'aquella manera, fins desde aquí la terra 'ls sòrts ho sentirian.

Cau lo teló y comensan los aplausos. Lo mestre Faccio, que fins are 'ns havia donat l'esquena, 'ns dona la cara y una pila de cortesias: lo front l'hi regalima, y 'l públich l'hi tributa una ovació.

La mereix com á mestre, y com á amich del autor.

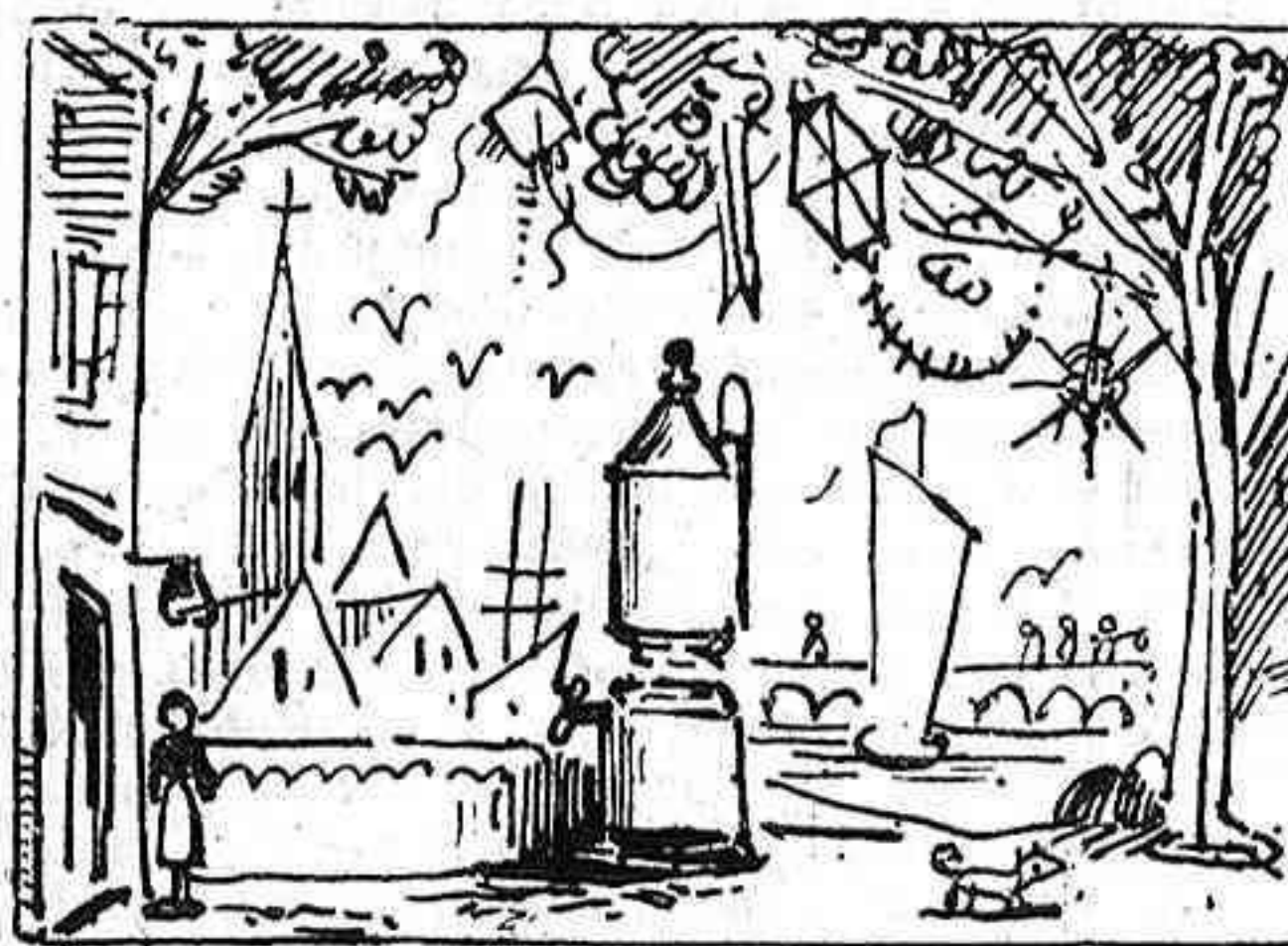
ACTE PRIMER.

LO DIUMENJE DE PASQUA.

La escena passa al Portal de Sant Antoni. Entre la gent que vá y vé de Hostafranchs y de Sans, la que 's dirigeix al Poble Sec y á Sarriá, alguns estudiants que fan campana, y 'ls cassadors que arriban fins al cap del riu, hi ha un barullo que no s'entenen.

Fins are 'l teló s'alsava á toch de campaneta. Are tocan campanas de debò. Deuhen ser las dels Escolapios.

Lo país sembla un país de menjador: se veuhen vários edificis capritxosos al fondo: algun n'hi ha que té la forma de cafetera sistema Veyron; á la dreita uns

arbres guarnits com lo llorer lo diumenje de rams, ó millor dit, carregats d'estels de la quitxalla que se 'ls hi han penjat.

Tot d'un plegat compareixen quatre municipals, ab

lo barret de prestigi y tot, avisant al públich de que sortirá una senyora ab una basseta, á fi de que la gent no s'espanti. La gent que vá de las festas, hi fa 'ls seus comentaris, y set ó vuit galifardéus vestits de sota de

copas, sense entendre's de lo que passa, celebran la diada, fent lo xavo á una taberna de l'esquerra.

Y vels'hi aquí que 's presenta un frare gris. Ja tenia jo molt! Desde que 'ls han tret de Fransa, aquestos ditxosos frares se fican per tot arréu. Los homes l'hi giran l'esquena, y algunas beatas se l'hi ajenollan als péus.

Tornan á sortir los municipals, tal vegada per evitar que l'hi tirin tronxos, y per acompanyarlo fins á la Catedral en cas necessari: lo poble crida, y compareixen alguns guerreros, á caball y á péu, y una numerosa comitiva que sembla una cabalgata del Gavilan, acompanyant á una senyora que porta la paperina de las neulas al cap. ¡Cóm si las Carnestoltes cayguessen per Pasqua!

Per una rampa de la dreita, mentres tant baixan un parell de jayos: son en Faust y 'l seu company Wagner: portan una bata y 'l Faust ha perdut la gorra: venen de pendre 'l sol, y parlan de no sé qué: sens dupte s'esclaman de que 'ls queviu-

res vajan tan cars, y de que treballant com uns lladres, no poden menjar més que monjetas.

Pero en mitj de tot, lo poble está de gresca, y mentres los uns cantan: «*Juli, juli, juli... Suguem y remaném*» y que se jo que més, unas quantas minyonas de bon humor comensan á moure las camas y á ensenyar unas pantorrillas, que fins aquells dos guetos, vells com son, corren perill de derretirse.

Siga perque 's vá fent fosch, ó perque tots ja están tips de gatejar ó per lo que 's vulga, lo cert es que al cap de poca estona no queda á l'escena ningu més qu' en Faust y 'l seu company, que ván gansejant de un cantó al altre, com si haguessen perdut lo camí de casa seva.

Y vels'hi aquí que quan ménos s'ho esperan torna á presentarse 'l frare, y á n' en Faust que 'ls hi té por, las camas l'hi fan figa. «Es un fantasma... es un dimoni!» diu en Faust. «No, ca: si es un frarot» respon lo seu company, que tenia més bona vista.

A cap dels dos se 'ls hi acut esumarlo: ¿fá olor de rapé? Frare! ¿fá olor de sofre? Dimoni!...

Lo cert es que 'ls dos vells s'allunyan, y 'l frare 'ls segueix, mentres ván cayent unas glassas en forma de boira baixa qu' enterboleixen la vista del públich. Mentres tant per la part de dintre los mossos del teatro van fent lo seu fet, y á lo millor...

Vajan llegint:

LO PACTE.

Surt la casa del doctor Faust: figurinse un quarto

de mals endressos. Al fondo una cuyna conómica; prop de la xamaneya alguns vidres de quinqué, a l'esquerra una taula plena de llibrots vells, d'aquells que venen als Encants, a sis quartos lo tomo: al sostre una pila d'endergas, entre ellas una escala de corda forrada, un bé que no té més que la pell y 'ls ossos, recort del *Toison de oro* del Terso y de 'n Boet; sobre 'l bé una tunyina salada, recort de las pallissas que vá rebre 'l Terso, y en un recó, un rellotje de sol, pintat á la sombra.

Entra 'l Doctor, y 'l frare al darrera que se l'hi amaga detrás de una cortina. Ja está fresch! ¡Desgraciad d'aquell que 's fica un frare á casa!

En Faust que no sospita res comensa á cantar, y fá vários signos ab una estrella d'aquellas de capde-harhi fil. Fer aixó y apareixeseli 'l dimoni es tot hú. Aquell dimoni, sempre vermell y negre, no es altre que 'l frare gris que 'l seguia. Ja 'u vehuen; los frares tots son uns: se 'ls ficarán á casa tots motxos; pero no tingan por, que no han de tardar á treure las unglas.

En Faust més mort que viu, li pregunta:—¿Qui es vosté? ¿Qué vol? ¿A qui demana?

Y en Mefistófeles tot cantant, l'hi respon: «Jo soch un colomista, que vinch á veure si 'm vol llogar lo terrat, y en proba de que no l'enganyo, tinga.»

Y aquí 'l dimoni enjega un xiulet més recargolat que un bunyol de xufero.

Al cap de poca estona repeteix lo xiulet, y diu:—«Miri, Sr. Faust, si vosté vol serém sócios: aixó dels coloms dona molt; no més que ab la colomassa 'ns hi farém una casa al Ensanxe.»

En Faust mitj aturdit l'hi respon qu'ell ja es vell, y que ja no té cap apego al mon; y llavors en Banyeta l'hi assegura que té en lo seu poder una pomada que fá tornar jove al home més escarransit.

¡Tornarse jove! ¡Gosar! Disfrutar del mon! Al pobre doctor l'hi venen rodaments de cap y s'entrega al dimoni en cos y ánima, allargantli la má en senyal d'arreglo.

En Mefistófeles l'embolica ab la capa, y mentres se prepara á portarlo á ca'n Galcerán, perque l'hi fasan una careta de jove, cau lo telò.

ACTE SEGON.

LO JARDÍ.

Y vels'hi aquí que 'l doctor Faust en l'intermedi de 'un acte al altre s'ha tornat jove y corrido per anyadidura.

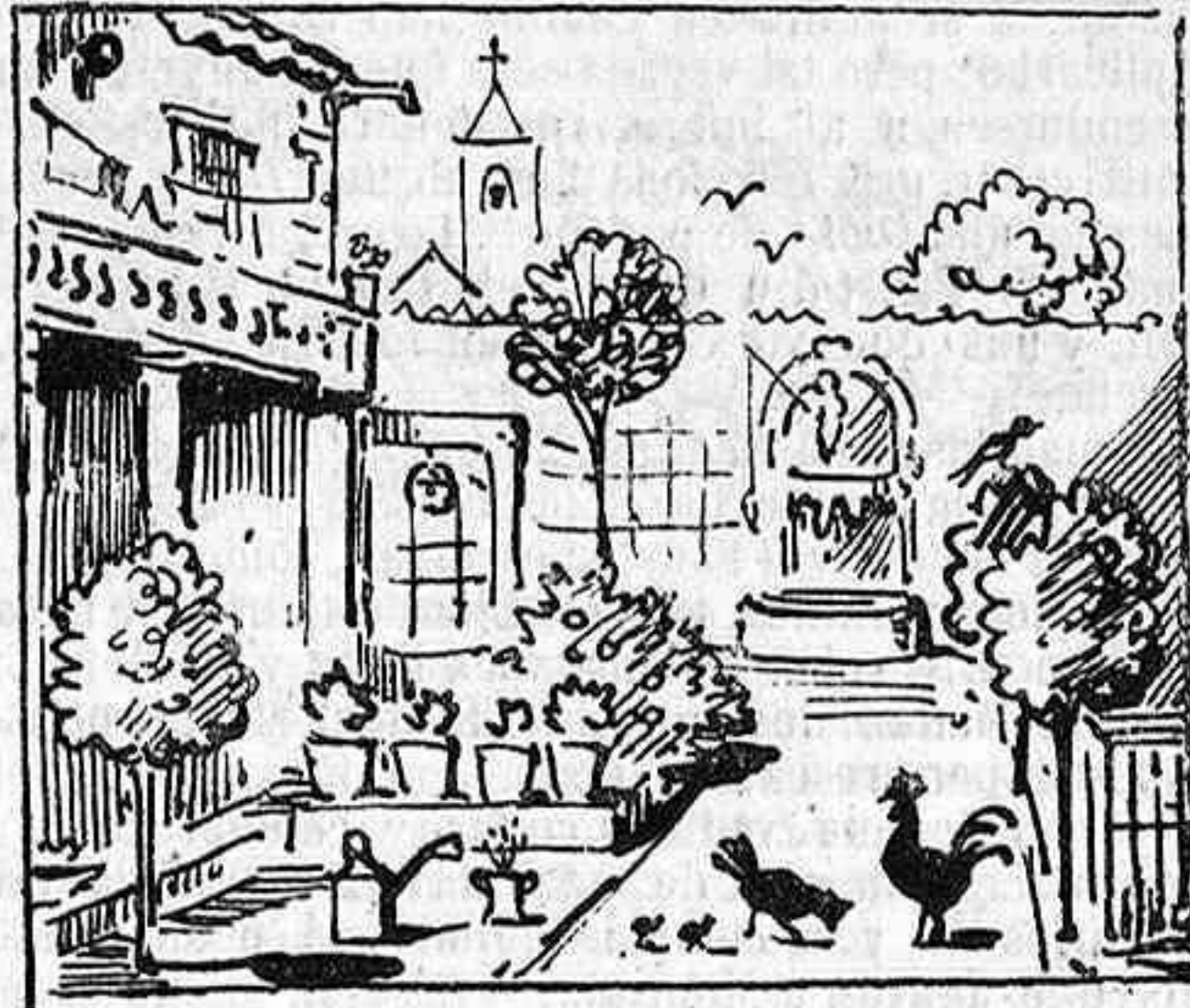
Tot alló del negoci dels coloms era un enganyifa del malehit dimoni, que per guanyar la posta que havia fet ab los benaventurats, no mirava prim. En cambi si no crian coloms se dedican á cassar tórtoras ignoscents, lo qual sempre es una cosa més distreta que alló d'estarse al batarell del sol, á dalt del colomar, xiulant y fent moure la canya ab lo tarot lligat al cim.

Un dia que 's passejavan per las Aforas varen veure

á una minyona anomenada Margarida, róssa, xamosa, frescal, ab unas trenas que l'hi arribavan fins als talons, y 'l Faust vá fer com los polls reviscolats, vá enamorar-se'n. Lo dimoni, com que tot ho pot, vá preparar una entrevista, valentse de una tal Marta, qu'era la dona que feya las feynas á casa de la Margarida, y vels'hi aquí que al alsarse 'l telò comensa l'escena de la conquista.

Lo teatro representa 'l jardí de una torre del Putxet. Allí demanin: mitja dotzena de testos ab quatre esqueixos, algun marduix, varias aufábregas, una mata de bálsem en un gibrell, dos ó tres arbres fruyters y unas quantas tomaqueras.

Passejantse per aquest jardí tant galdós hi veurán dugas parellas, formada l'una pèl Faust y la Margarida; y l'altra pèl dimoni y la Marta. Alló es un exemple del amor per partida doble, si bé 'l dimoni y la Marta, como á gent ja més sentada, parlan de lo cars que ván posantse 'ls lloguers, y de que ab aixó del Tran-via, aviat viure 'l Putxet serà tant car com viure á Barcelona. Lo dimoni diu á tot que sí, y mentres tant en Faust y la Margarida s'aprofitan.

Lo doctor Faust s'ha tornat un verdader xitxarello: vesteix ab elegancia; y de aixó d'amor ne sab tota la cartilla. La pobre Margarida no ha trencat may cap

plat ni cap olla, es una mica fleuma; pero aixó sí, es una noya que aviat s'aficiona. Lo Faust l'hi fá un petó á la má, assegurantli que vá per bons fins y que ho arreglará tot perque 'ls tirin trona avall, en virtut de lo qual, la noya avants de comprometre's, l'hi pregunta si créu en Déu y si vá á missa. Y 'l Faust desentententse de aquestas preguntas, l'hi deixa veure 'ls seus desitjos, que ja poden figurarse quins son.

«Y si la mamá se 'n adona? diu la innocent Margarida. Ay, no, no: que la mèva gueta té un dormir molt fluix, y si sent una mica de soroll ja 's desperta.»

«Aixó ray, respon l' enamorat: aquí tinch una ampollita d'esencia de clavell; n'hi fás pendre quatre gotas, y quedarà dormida com un sach de guix. A més si pateix de mal de caixa, encare se l'hi curará.»

La Margarida 's deixa insoburnar, y bona-nit viola: comensan las corredissas y las riatllas: los quatre personatjes cantan una especie de americana, mentres la Marta s'esquitlla per un costat, la Margarida s'esmuny per l'altre, y 'l dimoni y 'l Faust se dedican á empaytarlas.

Es impossible assegurar lo que vá succehir, allí, en aquell jardí solitari, ab aquella flayre d'aufábrega, marduix y tomaquera; y no pot assegurarse perque mentres los quatre enamorats se perden pèls recons, tot ab un plegat desapareix la torre y 'l jardí, y surten las montanyas de Montserrat.

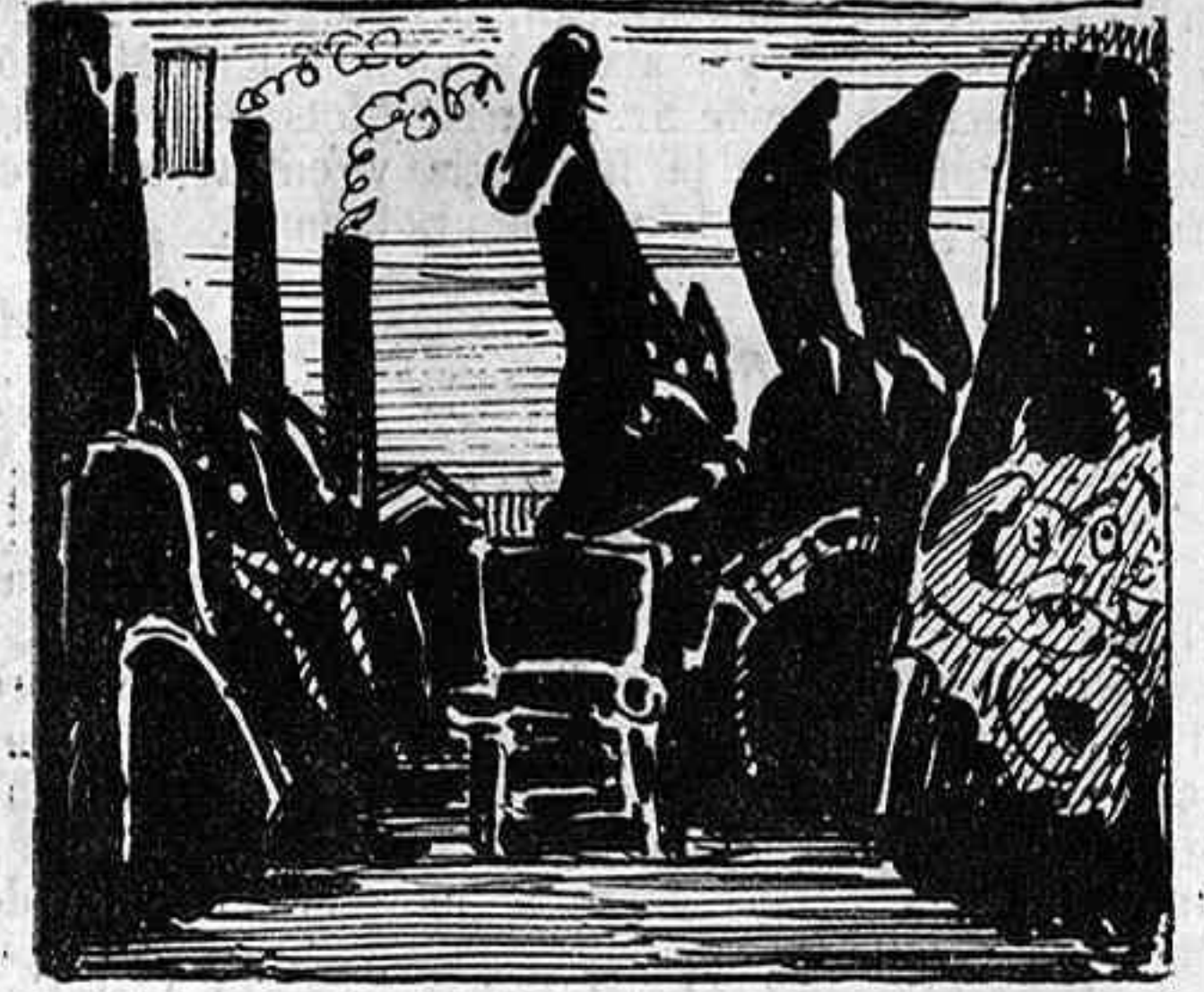
De manera que si no s'han casat, no se 'n déu faltar gayre, per alló que dihen:

«No pot ser pás bèn casat qui no puja á Montserrat.»

LA NIT DEL DISSAPTE.

Figúrinse las montanyas de Montserrat, ab unas rocas que si l'una sembla una cadira de barbé, l'altra té la forma de xumaneya d'estufa, plenas de ratas pin

yadas y de carassas de l'orga, com si un escultor do-

lents s'hagués entretingut treballantlas. Fins n'hi ha una al mitj que sembla una sabata róssa de pagés ficada al cap de munt de un bastó.

Se sent una especie de música subterrànea, y á la dreta, dintre de una cova si miran bé hi veurán una colecció de dimonis dels Pastorets, que fan l'efecte de una estiva de bitxos dintre de un barco de vapor.

A la quienta, 'l Faust á copia de fer calaveradas ha agafat migranya, y 'l dimoni 'l treu á fora á pendre l'ayre.

«Vaja, deixat de bolados, camina, camina, camina» l'hi diu desde dalt de una singlera, y 'l Faust vá seguintlo ab prou penas y treballs, perque es fosch y 'l camí es més dolent y perillós que la dressera de Montjuich. Per fortuna surten llumanetas á dreta y esquerra, y á copia de rondinar per la seva gansaria 'l dimoni l'arriba á port.

Desseguida ressona una música més agre que 'l such de llimona: jo no sé si alló vol ser l'escolania d'aquell Montserrat; la veritat es que tot d'un plegat una munió de bruixas y bruixots sortint de tots costats esrehits, omplan l'escena, saltant, ballant y renegant. Van grochs y vermells, que no sembla si no que s'han fet vestits ab la bandera espanyola. N'hi ha que duhen dominós, com si vinguessen de algun ball de máscaras.

Més ó ménos, tots se queixan del mateix: dihen que ja no 's guanya cap diner, qu' es un fástich, que ningú 's fa tirar las cartas. Per fortuna Mefistófeles sab ab qui se las héu y recomenarlos que tingan paciencia los hi diu que tot s'arreglará. Llavors bruixas y bruixots lo rodejan, tirántseli als pèus, com un aixám de moscas sobre un terrós de sucre.

Tot d'un plegat, s'enretiran, y mentres uns quants encenen foch, y fan la gasofia ab una gran marmita, descuidantse de tirarhi 'ls congres y las anguilas que las bruixas duhen enroscadas al brás, alguns altres fan uns quants saltirons, fins que 'l dimoni demana l'escudella. Un bruixot l'hi porta la sopera, Mefistófeles se la mira, y déu trobarhi poch safrá perque la rebot per terra, adelantantse tot plegat fins al apuntador y llansant un renech més esgarrifós que 'l grinyol de una serra quan la lliman.

Alló sembla que posa 'ls bruixots á ralla: pero mentrestant lo Faust, que s'ha estat allá sense dir res, adverteix al seu company, que tot alló l'hi fá molt poca gracia, que ja está cansat de estars'hi y que 's fastidia. Pero com que 'l dimoni en materias de enganyar ne sab la prima, fá compareixe una especie de nina de ca 'n Fradera sobre una roca situada á la banda de l'esquerra y 'l ximple del Faust s'hi queda embabiecat prenentla per la seva Margarida.

No volia altre cosa en Mefistófeles per entretenirlo y

armat de una banderilla de paper blanc, en forma de cetro, presideix una sardana infernal, en la qual tots cridan, tots saltan, tots brincan, tots s'empaytan, pujan y baixan, s'ajupan y s'aixecan, com si 'l tal Mefistófeles fós una especie de Sr. Alegria, y tots fessen mèrits per deixar l'art de la bruixeria y entrar al Circo Equestre á guanyarse la vida honradament.

ACTE TERCER.

LA MORT DE LA MARGARIDA.

Y are sabrán lo que havia sigut de la pobra Margarida.

Mirin l'escena: lo llibre diu qu' es una presò; pero 'l pintor ha volgut que fós un magatzem de sota muralla ab las sèvas reixas corresponents, y jo crech que ab lo temps hi havia estat algun bacallaner, perque á un costat de la dreta encare s' conserva la pila de posar lo bacallá en remull.

La Margarida está ajessada sobre un munt de peluts d' espart. ¡Pobre xicot! Vá ser tant desgraciada á conseqüencia de la relliscada que vá donar, que pot ser no vá quedarli ni un trist llensol. Tot lo de casa seva vá anar á la caixa de préstamos.

Tal vegada, quan vá ajeure's, s' estava pentinant perque dú las trenas desfetas; lo cert es que al aixecarse no está bè en lloch: y corra de un puesto al altre,

s' ajenolla, s' aixeca y sembla talment que tinga formigor.

Ella prou s' esplica, y 'ns fá saber que vá tenir un bimbo (aixó de bimbo, vol dir una criatura) y que l' hi vá caure al riu, y que are l' acusan de infanticida; ademés que aquella essencia de clavell que havia de curar lo mal de caixa de la seva mare, vá envenenarla, y que ademés l' acusan de parricida; y una pila més de desgracias per l' istil, de manera que no podent enjegar las aixetas del plor cau á terra mitj desmayada.

Y vels'hi aquí que pèl reixat de la porta surten lo Faust y 'l dimoni, lo qual l' hi deixa unas claus falsas perque pugua entrar al magatzem y salvarla, mentres ell se queda á la part de fora á fer de centinella. Y com que 'l Faust s' ha descuydat de donar la capa al dimoni perque l' hi aguantés, la tira á terra; y en tant la Margarida recobra 'ls cinch sentits y 's troba davant per davant del seu xicot.

Figúrinse yostés mateixos quina alegría! Una altra dona se 'l hauria tret del davant ab quatre fástichs; pero la Margarida es d' aquellas que com més picardias los hi fá un homenot, més enamoradas n' están. ¡Casi 'ls hi está bè lo que 'ls hi passa!

Llavors vè un 'agre-dols d' explicacions, de queixas y de protestas d' amor. En Faust l' hi assegura que la estima, que hi ha anat per salvarla, y que segueixi, que tot alló no será res; pero la pobra xicoteta está molt defallida, y tot just pot caminar.

A lo millor compareix l' estripa-qüentos del dimoni, exclamant:

«Vaja, gansos ¿que hém de fer? Miréu que ja apunta 'l dia, lo tren de Moncada surt á las cinch en punt. Ansia ¿veniu ó no veniu?»

Veure la Margarida á n' el dimoni, esparverarse, venirli un cubriment de cor, y caure tant llarga com Déu l' havia feta, es cosa de un moment. En Faust se queda aterrat, lo dimoni l' estira per la màniga, la xicoteta recobra 'ls sentits, s' encomana á Déu y fá la mort del poll.

Lo Faust se queda mirantla, y 'l dimoni, agafantlo pèl brás, y arrossegantlo fora del magatzem, exclama: «Apa, ximple; cap á Moncada, que 'ls companys s' esperan, y si feyam tart no trobariam costellas.»

Aixó devia succehir lo dia del Dijous Sant, perque al final del acte passan los armats per davant de la reixa.

ACTE QUART.

LA NIT DEL DISSAPTE CLÁSSICH.

Avants d' alsarse 'l telò, l' orquesta preludia un pich de *Marsellesa*; pero tot desseguit agafa un altre cami, s' alsa 'l telò y 's presenta un pessebre dels fins.

Figúrinse un cel de cel obert, ab un fanal d' escalera que vol ser la lluna ó 'l sol: á la dreta un temple grech, ab unas columnas que semblan las de Llotja,

mal copiadas, grans planters de tomaqueras y alguns arbres de menjador, ab estàtuas de color blau.

Prop del temple, una á cada costat, hi ha dugas esfiges de la isla del Parque. Ocupa 'l restant de l'escena un grupo de ninfas de quatre pessetas diarias ab obligació de ballar sempre que convinga.

Entre aquestas ninfas s' hi passeja una tal Pantalís que jo 'm jugaria qualsevol cosa qu' es la mateixa Marta, á qui feya l' amor en Mefistófeles, y una tal Elena, que no es altra que la Margarida, sino que desde que 's vá morir vá cambiar de nom y de posició.

Las ninfas y las dugas senyoras, com que no tenen res més que fer en tot lo sant dia, passan lo temps cantant, fins que 's presentan plegats com sempre 'l Faust y 'l dimoni. Y si 'm diuhen com hi han vingut, no sabria explicarho; pero tal vegada será que 'l hanyeta avants de endursele'n al infern, vol donarli tots los gustos fentli contreure relacions fins ab una *Diosa* per més que siga una *Diosa* de per riure. Lo cert es, que segons sembla, 'l Faust diu que aquell terrenó l' hi agrada molt, y fins que vol comprar un solar per fers'hi una torre.

Tornan las ninfas algunas ab un *refajo* de bayeta y ensenyant la camisa llarga per dessota, y cantan y ballan, y 'l dimoni y 'l Faust s' escorran, com si aquell bè de Déu los amohinés; torna l' Elena tota trista y melancólica, com si vejés visions, y en Faust y en Mefistófeles se presentan novament. En Faust porta la roba de las festas per presentarse dignament davant de aquella senyora y de las sèvas suripantas, y compareix seguit de una récua de gent de totes menas. Ell dú la creu de Carlos III, y 'ls companys, que deuen ser aquells gats que anavan á Moncada, vesteixen los trajés més capritxosos.

Pero hi predominan uns tipos com los que ballan lo ball de bastons, xufleros valencians de avants de la vinguda de Jesu-Christ, fins carlins ab boina, y uns guerreros ab las camas cubiertas de llautó de fer basinas, y ab unas plomassas als cascos que semblan las que are duhen las senyoras als sombreros.

Lo Faust, que tè molt del ase de 'n Mora, comensa á fer l' amor á l' Elena, y floreta vá y requiebro vè, lo dimoni fá una senya, y tots, fent un crit, jiran l' esquena y deixan als dos enamorats que s' entengan.

Allí 'ls tenen fentse l' amor un rato *por todo lo alto*; y 'l dimoni que tal vegada no s' imagina que aquestas cosas pugan anar tant poch á poch, torna á girarse de cara junt ab tots los cori-feos y cori-feas, que fan una gran cantada, donan un altre crit y gira qua, y se 'n ván, mentres los dos enamorats, al só de una música molt dolça.... tot xano, xano..... s' enretiran per l' altre costat.... ¿m' entenen?... y...

¡Malvinatjel Vels'hi aquí que á lo millor nos tiran lo telò pels nassos!

Paciencia.

EPILECH

LA MORT DE FAUST.

Un home valent aviat s' acaba, ja 'u diu lo ditxo; y per forsa á n' al Faust ab tota aquella renglera de calaveradas se n' hi havia de ressentir la salut.

Ja 'l tenen, més vell que avants, ab una barba de canem, apoyantse ab una crosseta, ranquejant, y retirat á casa seva. Tot está del mateix modo; la cunya encare es encesa, hi ha 'l mateix rellotje de sol pintat á la sombra, 'ls mateixos vidres de quinqué á la xamaneya, lo mateix bé y la mateixa tunyina penjats al sostre, y fins la mateixa escala forrada, en la qual per més que sembli mentida, no se l' hi ha posat gens de pols.

De tota aquella vidassa no n' ha tret més que una bala nova, feta de roba de casulla de capellá y forrada de pells.

Aquí 'l tenen segut y de cap als llibres. Lo dimoni com una aranya que está á l' aguayt de una mosca, no espera sino que fassa la darrera ganyota per endursele'n al infern. Lo pillet l' hi canta la *non non*, per veure si 'l pot adormir.

Pero 'l Faust s' aixeca ¡Pobre home! Si n' está deperdut! Ab prou feynas pot arribar fins á la casilla del apuntador, y al ser allí no 'n vulguin més de exclamacions y de empenedirse de haver volgut fer lo corrido. ¡Ah, si hagués pogut tornar endarrera, no se l' hauria pás escoltat á aquell pilló de Banyeta!

Are se véu la mort á sobre, y tot son dois y llágrimas, mentres en Mefistófeles l' hi diu: «Amigo, perque no t' hi pensavas!»

Pero 'l Faust s' arrepeniteix, s' obra un tros de paret de la dreta y 's véu la blavor del cel; lo dimoni comensa á veure que l' hi esbullarán lo marro, y redobla 'ls seus esforços; pero el Faust agafa un gran llibre de sobre la taula, y llavors cau un tros de paret de la dreta, y surt una especie d' escalinata de estudi de párvuls, ó bè un novenari d' ánimas, ó millor encare, un trós de tendido de Plassa de Toros, plé de xufleros, serenos y suripantas....

Ressonan las trompetas celestials, se senten coros de querubins, de benaventurats y d' ánimas en pena, cau en Faust, purificat per l' arrepeniment, y Mefistófeles fent quatre ganyotas, com si digués: «Vaya una gracia! Aixó es trampa! D' aquest modo jo també las guanyaria las apostas!» desapareix de l' escena per la claveguera, mentres desde 'l sostre l' hi tiran una pluja de paperets de color com si hagués de anar á la Professó de Corpus á fer de gegant.

Cau lo telò; y després de tants esforços no cau en Faccio perque es un home fort, y l' alenta l' esperit de l' amistat y l' amor al art.

Respecte de l' ópera, als corredors se fan los comentaris.

Los partidaris de la música del porvenir, diuhen qu' es admirable.

Los partidaris de la rutina aseguran que no pot sentirse.

Los inteligents demostran qu' es molt bè treballada, que tè un gran mèrit y qu' en Boito pot posarse al costat dels grans mestres.

Alguns la comparan ab lo Faust de Gounod, y troban que 'l Faust se la menja.

Altres recordan que 'l Faust la primera vegada que vá posarse á Barcelona vá fer mal-de-cap á tothom, y diuhen, que una cosa es l' obra de Gounod y una altre la de 'n Boito; qu' encare que alguns personaljes sigan los mateixos, lo seu carácter es molt diferent, y sobre tot qu' es molt diferent l' assumpto y la manera de conduhirlo. «En Boito, anyadeixen, ha seguit l' esperit del poema de Goethe; en cambi en Gounod vá fer una gran obra, pero vá fer un' obra convencional.»

Parlant de 'n Boito, diuhen los músichs qu' es un gran poeta; y 'ls poetas qu' es un gran músich; y alguns que hi entenen que es un gran poeta y un gran músich á la vegada.

Nosaltres dirém que la música del *Mefistófeles*, de carácter alemany, es com la cervesa. Lo primer xop no pot resistirse; lo segon encara 's troba amargant; lo tercer ja no 'u es tant, lo quart ménos, y al últim, quan lo paladar hi está acostumat, no hi ha beguda millor que la cervesa.

Aixis donchs, quan haurém begut quatre ó cinch xops de *Mefistófeles*, podrém dir quin gust tè.

PROU.